

Beversesteenweg 584
Roeselare

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek – projectcode 2017H11

Proefsleuven – projectcode 2017I103

Nazareth
2017

Colofon

Opdrachtgever: MNF Invest NV

Titel: Omgevingsvergunning voor De Mulder aan de Beversesteenweg 584
te Roeselare
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - projectcodes 2017H11 & 2017I103

Status: definitief

Datum: 30 oktober 2017

Auteur: Bram Vermeulen

Kaartvervaardiging: Bram Vermeulen

Terreinwerk: Mieke Van de Vijver, Bram Vermeulen, Floris Philipsen

Projectbegeleiding: Mieke Van de Vijver

Projectcode: 2017H11 (bureauonderzoek) & 2017I103 (proefsleuven)

Raaproject: ROBE01 – ROBE02

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Steenweg Deinze 72,
9810 Nazareth

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Steenweg Deinze 72
9810 Nazareth
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2016

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Gemotiveerd advies	3
1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	3
1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site	3
1.3 Impactbepaling	5
1.4 Waardering van de archeologische site	6
2 Programma van maatregelen	8

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

In opdracht van MNF Invest NV, heeft RAAP België een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een terrein aan de Beversesteenweg in Roeselare. De geplande werkzaamheden omvatten de uitbreiding van de huidige bedrijfsgebouwen aan oostelijke zijde en de aanleg van nieuwe parkeerzones. De werkzaamheden zullen plaatsvinden op twee percelen: 71D en 32G.

Het vooronderzoek betrof een bureauonderzoek waarbij historische, bodemkundige, landschappelijke en archeologische gegevens verzameld werden. Uit de resultaten van deze studie bleek dat er een gunstige verwachtingskans was op aantreffen van nederzettingssporen vanaf het Neolithicum tot en met de middeleeuwen. Om een inschatting te kunnen maken met betrekking tot de eventuele verstoring van de bodem en het gevolg voor mogelijk aanwezige archeologische sporen, werden een aantal controleboringen uitgezet in het projectgebied. Op basis hiervan konden twee zones onderscheiden worden inzake bodemgaafheid. De reeds verharde zone van het projectgebied kent een verstoring tot ca. 1 meter diep. De noordoostelijke graszone is niet verstoord en slechts tot op geringe diepte geploegd. Voor deze zone werd vermoed dat het archeologische niveau goed bewaard zal zijn. Voor de zone die reeds verstoord is werd verondersteld dat het archeologisch niveau daar vernietigd zal zijn. De geplande werkzaamheden zullen op die locatie dus geen vernietiging van archeologisch erfgoed veroorzaken. Bij het onverstoorde grasterrein is dit wel het geval. Deze zone werd dus geadviseerd voor vervolgonderzoek. Om een gemotiveerd antwoord te kunnen formuleren op alle vooropgestelde onderzoeksvragen en een correcte inschatting te kunnen maken met betrekking tot de aan- of afwezigheid van archeologische relictten in de ondergrond van het terrein, drong verder vooronderzoek zich dus op. Uitsluitend de noordoostelijke graszone, op perceel 32G, werd hierbij onderzocht.

Er werd een vooronderzoek met ingreep in de bodem, onder de vorm van proefsleuven, uitgevoerd op het terrein dat geselecteerd werd voor vervolgonderzoek. Bij het proefsleuvenonderzoek werden zowel natuurlijk als antropogeen gevormde sporen aangetroffen. De antropogeen gevormde sporen, het archeologisch sporenbestand, was eerder beperkt. Zowel in aantal als in wetenschappelijk potentieel. Over het volledige terrein werden slechts een paar kuilen en paalsporen aangetroffen en enkele lineaire sporen. Tussen de sporen onderling kon geen verband vastgesteld worden, het betreft voornamelijk geïsoleerde sporen. Na afloop van het proefsleuvenonderzoek was er voldoende informatie om een gemotiveerde uitspraak te doen met betrekking tot de erfgoedwaarde van het terrein. Omwille van de beperkte resultaten en het geringe wetenschappelijk kennispotentieel worden geen verdere maatregelen geadviseerd.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kon niet definitief bepaald worden via het uitgevoerd bureauonderzoek. Via controleboringen werd aangetoond dat bij een deel van het projectgebied een gunstige bodemopbouw aanwezig is, waarbij mogelijk archeologische sporen aanwezig en gaaf bewaard kunnen zijn. Als gevolg werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op

die geselecteerde zone met gunstige bodemomstandigheden. Door middel van dit onderzoek kon wel een gefundeerde uitspraak gedaan worden omtrent de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats.

Het proefsleuvenonderzoek omvatte de aanleg en inventarisatie van 4 proefsleuven en 1 kijkvenster. De bodemopbouw betrof een AC-profiel met plaatselijk een verweerde B-horizont. Bij het aanleggen van de proefsleuven werden archeologische sporen zichtbaar onder de bestaande Ap-horizont(en) en/of onder de Bw-horizont en dus aan de top van de C-horizont, bestaande uit eolisch afgezette Pleniglaciale zandleem. In totaal werden slechts 19 antropogene sporen vastgesteld. Na verder onderzoek bleken 8 daarvan alsnog door natuurlijke bodemprocessen gevormd te zijn. Een paar archeologische sporen werden gecoupeerd. Er werd geen vondstmateriaal in de vullingen van de archeologische sporen aangetroffen. Ook in de omringde moederbodem of in de hogere gelegen bodemhorizonten werden geen vondsten geattesteerd. Dit bemoeilijkt de datering en interpretatie van het reeds beperkte sporenbestand. Er werden geen natuurwetenschappelijke stalen genomen.

Na het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek kon volgende vooropgestelde wetenschappelijke onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig en op welke diepte zijn deze vast te stellen?

Er werd een lage kwantiteit aan archeologische sporen vastgesteld in de proefsleuven. Aanvankelijk werden 19 sporen geïdentificeerd, maar nadien werden slechts 11 van deze sporen als van antropogene oorsprong (en dus archeologisch) gecategoriseerd. Daarnaast werden nog verschillende natuurlijke sporen en verstoringen vastgesteld. De archeologische sporen tekenen zich direct af onder de Ap-horizont (en plaatselijk eventueel ook onder een aangebracht pakket, een Aa-horizont). Ze zitten vervat in de top van de Cg-horizont, op gemiddeld ca. 45 cm onder het huidig maaiveld.

- Wat is hun aard en hun gaafheid?

De aangetroffen sporen betreffen een paar kuilen, een vijftal greppels, een gracht en een paar paalsporen. De weinige sporen die aanwezig zijn vertonen geen structureel onderling verband, met uitzondering van drie greppels en één gracht, die behoren tot een recente perceelsafbakening. Rondom de twee aangetroffen paalsporen werd een kijkvenster aangelegd. Dit leverde geen resultaten op. De meerderheid van de sporen zijn dus te categoriseren als geïsoleerde sporen. De sporen zijn relatief gaaf bewaard en hebben een duidelijke aflijning. Wat de aard van de grondsporen betreft, is het voor veel sporen moeilijk om definitief vast te stellen of ze al dan niet antropogeen van oorsprong zijn. Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen, noch in de archeologische vulling, noch in de omringende bodemhorizonten. Het ontbreken hiervan, in combinatie met het grotendeels ontbreken van duidelijke inclusies, bemoeilijkt de identificatie en datering van de sporen.

- Wat is de impact van de aanwezige bodemopbouw op de aanwezige sporen?

De aanwezige Ap-horizonten (en plaatselijke Aa-horizont) hebben weinig tot geen invloed op de aanwezige archeologische sporen bovenin de C-horizont. Er werd slechts in een zeer beperkt gebied de volledige B-horizont opgenomen in de bouwvoor, waardoor de impact op de sporen die zich hieronder aftekenden als zeer klein kan worden beschouwd.

- Uit welke periode dateren de archeologische sporen en hoe valt dit te interpreteren met de archeologische kennis over het gebied?

Door het ontbreken van vondstmateriaal en het schaarse voorkomen van inclusies in de vullingen van de sporen, is het vooralsnog niet mogelijk om een datering op te stellen voor de aangetroffen sporen. Voor de drie greppels (S2, S6 en S12) en gracht (S4) kan verondersteld worden dat deze dateren uit de recentere periodes. Ook S1, de restant van een drainage, is recent te dateren. In het algemeen is het dus moeilijk om dergelijke 'off-site fenomenen' te interpreteren in een ruimer geografisch kader.

1.3 Impactbepaling

Voor de verdere uitbouw van het bedrijf MNF Invest NV wordt een nieuwe kantoorruimte, wegenis en parkeerzone voorzien¹. De geplande ingreep zal in totaal een oppervlakte van **15 781 m²** beslaan en bestaan uit:

- Het optrekken van een nieuw kantoorgebouw (1249 m²) met drie verdiepingen en een ondergrondse waterkelder (tot 21 m TAW). Uitgraving van funderingssleuven.
- Het optrekken van een nieuwe fietsenstalling: oppervlakte van 117 m².
- Het verbouwen van de bestaande industriehal: verbouwen van de bestaande infrastructuur (200 m²) en het optrekken van een uitbreiding van 156 m².
- Aanleg van nieuwe wegenissen:
 - 1878 m² nieuwe wegenis in betonverharding en 300 m² nieuwe paden in betontegels aan de oostelijke zijde van het nieuw kantoor (parking, in- en uitrit edm.)
 - Nieuw aan te leggen in- en uitrit personenwagens (opp. niet gekend)
 - Nieuw aan te leggen in- en uitrit vrachtwagens (opp. niet gekend)
 - Nieuwe verharding in betonstraatstenen van 29 m² ten noorden van het kantoor
- De aanleg van een nieuwe parking (wegenis, circulatiezone) in betonverharding (5836 m²):
- Aanleg van 205 m² aan nieuwe paden in betontegels
- Aanleg van nieuwe parkeerplaatsen in grasdallen (3811 m²)
- Aanleg van groenzones:
 - Groenzone rondom parking, oppervlakte van 848 m²
 - Groenzone ten zuidoosten van het kantoor, oppervlakte van 241 m²
 - Groenzone ten noorden van kantoor, oppervlakte van 144 m²
- Aanleg van een talud in de groenzone: oppervlakte van 1215 m².
- Aanleg van een bufferwaterput (578 m²) en hemelwaterput (85 m²) onder verharde zone ten oosten van het nieuwe kantoorgebouw

Aanleg van RWA en DWA rioleringen onder de verharde zone naast de kantoorgebouwen en de parking.

Op basis van het bureauonderzoek en enkele controleboringen die binnen het kader daarvan uitgevoerd werden, kan een verstoringskaart worden opgesteld waarbij 5300 m² slechts beperkt werd verstoort (ca. 50 cm). De bodem onder het reeds verharde parkeerterrein vertoont een verstoring tot 100 cm onder het maaiveld. Op basis van deze boringen kan gesteld worden dat het archeologische niveau slechts over een deel van de oppervlakte bewaard is gebleven. Een

¹ Alle plannen zijn te raadplegen in bijlage 2 van het verslag van resultaten.

uitgebreidere beschrijving van de boorresultaten is terug te vinden in bijlage 10 van het verslag van resultaten. Deze vaststelling werd ook visueel afgebakend op Figuur 1.

Figuur 1: Afbakening van zones op basis van het booronderzoek geprojecteerd op de recentste luchtfoto (bron: AGIV).

Binnen deze zone wordt de aanleg van een parking gepland. De voorzien impact werd voorafgaand aan het bureau- en proefsleuvenonderzoek meegedeeld als tot -50 cm diep, de uiteindelijk vastgelegde voorzien diepte bedraagt -30 cm. De kans dat hierbij nog aanwezige archeologische restanten vernietigd worden is reëel.

1.4 Waardering van de archeologische site

Na evaluatie van alle resultaten van het proefsleuvenonderzoek werd geconstateerd dat er geen zones binnenin het projectgebied onderworpen moeten worden aan verdere maatregelen, onder de vorm van een archeologische opgraving of een behoud in situ. Het sporenbestand is te beperkt in kwantiteit (aantal, verspreiding) en kwaliteit (informatiewaarde) om verdere relevante kennis op te kunnen leveren. De kosten en inspanningen bij verder onderzoek zullen niet opwegen tegen beoogde resultaten.

Het vooronderzoek wees op slechts een beperkte aanwezigheid van archeologische sporen op het terrein. De verwachte nederzettingssporen werden niet aangetroffen. Na afloop van het proefsleuvenonderzoek konden alle vooropgestelde onderzoeksvragen volledig beantwoord worden. Verder onderzoek met ingreep in de bodem zal dus niet de gewenste wetenschappelijke resultaten

opleveren en zal niet in verhouding staan met de benodigde onderzoekskosten- en inspanningen. Er worden dus **geen verdere maatregelen** geadviseerd.

2 Programma van maatregelen

Gezien er geen verdere maatregelen voorzien worden, is er geen Programma van Maatregelen nodig.

Ondanks dat er geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt er wel gewezen op de **meldingsplicht** die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.